

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO
EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 19/2012
2.11.2012

AJANKOHTAISTA KIRKON PALVELUKESKUKSESTA

Kirkon palvelukeskusta koskeva lainsäädäntö

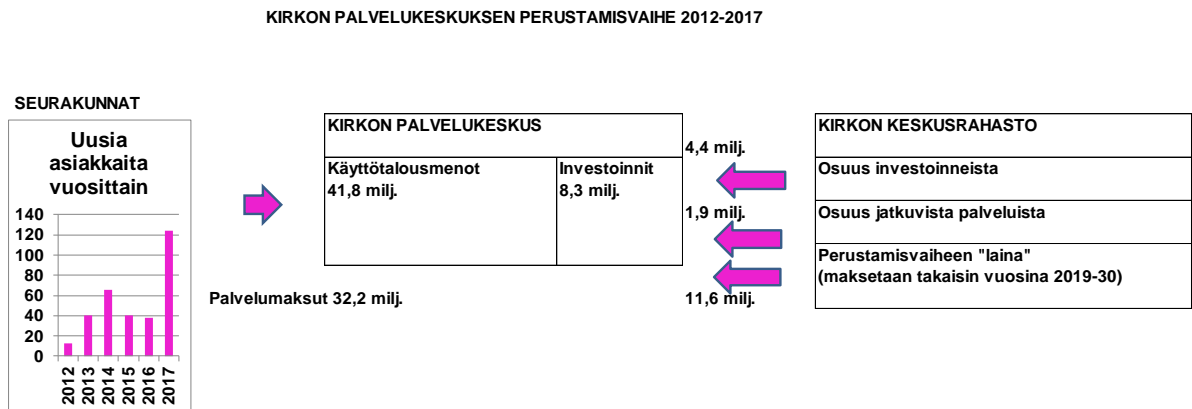
Kirkolliskokous hyväksyi toukokuussa 2010 Kirkkolakiin ja Kirkkojärjestykseen seuraavat muutokset:

Kirkkolaki 22 luku 2 § 9 a) kohta: Kirkkohallituksen tehtävänä on hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien ja kirkon keskusrahaston kirjanpito ja palkanlaskenta sekä niihin liittyvä maksuliikenne siten kuin siitä kirkkojärjestyksessä erikseen säädetään.

Kirkkojärjestys 22 luku 3 b §: Kirkkolain 22 luvun 2 §:n 1 momentin 9 a kohdan nojalla kirkkohallitus hoitaa kirjanpidon, ostolaskut, ostoreskontran, myyntilaskut, myyntireskontran, käyttöomaisuuskirjanpidon, palkanlaskennan, matka- ja kululaskut sekä niihin liittyvän maksuliikenteen. Näitä tehtäviä hoitaa kirkkohallituksen yhteydessä toimiva kirkon kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelukeskus.

Kirkon palvelukeskuksen tarjoamien palvelujen laajuus määriteltiin palvelukeskuksen perustamista edeltäneen Heta -hankeen aikana.

Kirkon palvelukeskuksen perustamisvaihe 2012–2017

Yllä olevassa kaaviossa kuvataan Kirkon palvelukeskuksen perustamisvaiheen 2012–2017 rahavirtoja. Kaaviosta voidaan havaita seuraavaa:

- 1) Seurakunnat ovat ilmoittautuneet palvelukeskuksen asiakkaiksi varsin loppupainotteisesti, 40 % seurakuntatalouksista siirtyy vasta vuonna 2017. Tämän seurauksena palvelumaksuja ei kerry siirtymävaiheen aikana riittävästi.
- 2) Siirtymävaiheen käyttötalousmenot (41,8 milj. euroa) ovat hieman aiemmin arvioitua suuremmat. Sekä Lahden että Kuopion toimipisteiden perustamista on aikaistettu, jolloin myös Kipan henkilöstömäärä kasvaa etupainotteisemmin. Toimipisteiden aikaistamisen tavoitteena on saada alueiden seurakunnat aikaisemmin asiakkaiksi.
- 3) Investoinnit ovat kirkolliskokouksen toukokuussa 2012 hyväksymän päätöksen mukaiset.
- 4) Kirkon keskusrahaston osuus investoinneista ja jatkuvista palveluista on kirkolliskokouksen toukokuussa 2012 hyväksymän päätöksen mukainen.
- 5) Kirkon keskusrahasto antaa Kirkon palvelukeskukselle perustamisvaiheen ”lainaa” 11,6 milj. euroa. Laina maksetaan takaisin vuosina 2019–2030, koska edellä kuvatuilla rahavirroilla myös vuosi 2018 on negatiivinen. Palvelukeskus selviytyy kuitenkin lainan maksusta ilman, että on välttämätöntä tehdä palvelumaksuihin erityistä tasokorotusta vuonna 2019.

Asiakasseurakunnan vastaanottaminen

Kipaan siirtyminen alkaa seurakuntataloudessa noin 10 kk ennen varsinaista siirtymispäivämäärää, jolloin tulevat asiakkaat kutsutaan Kipaan info-tilaisuuteen. Infotilaisuuteen kutsutaan seurakuntatalouden talouspäällikkö tai vastaava ja kirkkohera.

Infotilaisuudessa pyydetään jokaista seurakuntaa nimeämään omasta seurakuntataloudestaan projektiyhteyshenkilö ja hänelle varahenkilö. Näiden henkilöiden tärkein tehtävä on huolehtia kaikesta tiedon välityksestä Kipan ja seurakuntatalouden välillä.

Info-tilaisuuden jälkeen asiakaspalvelupäällikkö vierailee jokaisessa seurakuntataloudessa erikseen. Tapaamisissa käydään arkeen vaikuttavat tulevat muutokset lä-

vitse joko taloushenkilöstön tai seurakunnan niin toivoessa koko henkilöstön kanssa.

Ennen info-tilaisuutta Kipa aloittaa sisäisen oman työnsä jokaisen seurakunnan vastaanottamisen osalta ja jokaisen seurakunnan siirtymisestä tehdään oma projekti. Noin 10 kk ennen siirtymistä Kipa aloittaa kartoittamaan kyselyillä siirtyviä asiakkaita ja kyselyjä lähetetään siirtymäajalla useita ja niillä on määrätty vastausaika. Kyselyjen vastausten pohjalta jokainen seurakunta ”rakennetaan” järjestelmiin. ”Rakentaminen” edellyttää paljon tietoa seurakuntataloudesta. Tämä on hyvä ottaa huomioon, koska vastausten myöhästyminen voi vaarantaa siirtymisen sovitussa aikataulussa. Siirtymävaiheessa tulevien asiakkaiden tukena on Kipan vastaanotto-/koulutustiimi, joka antaa kaiken tuen ja avun siirtymisen mahdollistamiseksi aikataulussa ja seuraa siirtymisen etenemistä tarkoin.

Noin neljä (4) kuukautta ennen siirtymistä Kipa aloittaa siirtyvän seurakuntatalouden yhteyshenkilön/-henkilöiden ja varahenkilön/henkilöiden kouluttamisen ja ohjaamisen työpajoissa. Koulutukset, materiaalit ja päivien ruokailut ja kahvitukset ovat asiakkaille ilmaisia. Seurakunnan kustannettavaksi jäävät matkat ja mahdolliset yöpymiset. Koulutukset ja työpajat pidetään toistaiseksi Oulussa Kipan tiloissa ja niitä on yhteensä 9 päivää, yksi osuus kestää 2-3 päivää. Infotilaisuudessa sovietaan tulevien asiakkaiden kanssa näiden päivien ajankohdat. Suomen ja ruotsinkielisille seurakuntatalouksille koulutukset pidetään erikseen.

Seurakuntatalouden yhteyshenkilöt voivat olla eri henkilöitä kuin aikaisemmin mainitut projektiyhteyshenkilöt. Seurakuntatalouden yhteyshenkilö/-t ja varahenkilö/-t ovat niitä, jotka mm. siirtymisen yhteydessä kouluttavat seurakunnan oman henkilöstön käyttämään Kipan Akkunaa, matka- ja kululaskujärjestelmää jne.

Konversiot ja niihin valmistautuminen tehdään myös näiden viimeisten neljän kuukauden aikana. Erityisesti konversioiden tarkistuksiin tulee varata taloushenkilöstölle aikaa.

On siis hyvä huomioida koko siirtymisen osalta, että

- kyselyjä alkaa tulla Kipasta viimeistään 10 kuukautta ennen siirtymistä ja niihin tulee vastata aikataulun mukaisesti
- siirtymiseen valmistautuminen alkaa 10 kuukautta ennen siirtymäpäivämäärää
- 4 viimeistä kuukautta sisältää työpajat, koulutukset, konversiot ja muut valmistelut
- oman henkilöstön koulutus tapahtuu juuri ennen siirtymistä ja sen jälkeen seurakuntatalouden yhteyshenkilön toimesta

Kirkkohallituksen täysistunto on aikoinaan hyväksynyt jokaisen seurakuntatalouden siirtymävuoden. Tammikuussa 2013 Kipasta otetaan yhteyttä seurakuntiin, jotka ovat siirtymässä Kipan asiakkaiksi 2014.

Kipan asiakkaiksi on siirtymässä 2017 n. 40 % seurakuntatalouksista. Mikäli mahdollista, pyydetään seurakuntia harkitsemaan siirtymisen aikaistamista.

Käytännön toimista, kun seurakunta liittyy Kipan asiakkaaksi kesken tilikauden

Kun seurakunnan asiakkuus Kipassa alkaa kalenterivuoden ensimmäisenä päivänä, tehdään edellisen vuoden tilinpäätös normaaliin tapaan seurakunnassa. Avaava tase muodostetaan päättävän taseen luvuista, kuten tavanomaisessa tilivuoden avauksessa, ja luvut syötetään Kipan järjestelmään. Myös talousarvion luvut toimitetaan Kipaan.

Kun seurakunta siirtyy Kipan asiakkaaksi kesken tilikauden, ei tehdä niin kutsuttua välitilinpäätöstä. Välitilinpäätös on arkikäytössä ymmärrettävä termi, mutta virallisesti sitä ei tule käyttää. Tilinpäätös laaditaan tilikauden päättyessä, joka seurakunnilla on kalenterivuosi.

Siirtoajankohdasta laaditaan saldonselvitys, jossa luetellaan kaikkien kirjanpidon tilien saldot siirtoajankohtaa edeltävän kuukauden viimeiseltä päivältä. Myös talousarvion määrärahat ja talousarviot ja niiden toteuma tehtäväalueittain selvitetään. Näin periaate kirjanpidon jatkuvuuden vaatimuksesta varmistetaan. Kipan asiakkaaksi siirtyminen kirjanpidon teknisestä näkökulmasta on verrattavissa kirjanpidon tietojärjestelmän vaihtumiseen. Silloinkin ajankohdaksi sovitaan jokin kuukauden vaihe, jolloin vanhan järjestelmän saldotiedot siirretään ja kirjanpito uudessa järjestelmässä aloitetaan.

Siirtoajankohdan saldonselvitys ja talousarvion toteutumavertailu on dokumentoitava paperimuotoon ja kirjanpidosta vastaavan viranhaltijan (taluspäällikkö) on ne allekirjoituksellaan varmennettava. Kipalle saldot toimitetaan sähköisessä muodossa. Kirkkohallitus suosittelee, että allekirjoitettu saldoraportti käsiteltäisiin kirkkoneuvostossa merkitsemällä se tiedoksi. Kopia saldoraportista on myös syytä antaa tilintarkastajalle ja he voivat harkintansa mukaan suorittaa erillisen tarkastuksen siirron yhteydessä. Tilintarkastajien tehtävät säilyvät nykyisellään seurakunnan siirtyessä Kipan asiakkaaksi.

Kipa aloittaa kirjanpidon ja palkanlaskennan käytännön hoitamisen välittömästi sovitun kuukauden ensimmäisenä päivänä. Saldonselvitys laaditaan seurakunnassa mahdollisimman pian siirtymistä edeltävän kuukauden jälkeen. Se toimitetaan Kipalle sähköisessä muodossa erikseen annetun ohjeen mukaisesti.

Palkkatietojen konvertointi Kipan palkkajärjestelmään

Seurakuntatalouksien siirtyessä Kipan asiakkaiksi nykyisten työ- ja virkasuhteiden palkkatiedot ja palkkoihin liittyvät tiedot on konvertoitava Kipan palkkajärjestelmään. Vanhempia tietoja ei konvertoida, vaan ne jäävät seurakuntien arkistotietoihin. Nykyisistä tiedoista konvertoidaan henkilötiedot, palvelussuhteet, kustannusjako, palkkatiedot ja -kertymät, palvelusaikakertymät, poissaolot, lomakertymät jne.

Seurakunnat käyttävät seuraavia palkanlaskentasovelluksia:

Personec	116 seurakuntaa
Status	176 seurakuntaa
Muita	31 seurakuntaa

Kipa on käynyt Ab Norlic Oy:n ja Rauhala Yhtiöt Oy:n kanssa neuvotteluja konversio-ohjelman sisällöstä ja määritellyt siinä yhteydessä tarpeet.

Ab Norlic Oy:n veloittama konversion toteutus on 700 euroa/seurakuntatalous ja Rauhala Yhtiöiden 750 euroa/seurakuntatalous. Lisäksi kustannuksia syntyy konversio-ohjelmista, joiden kustannukset ovat yhteensä 225.000 euroa (alv. 0).

Konversiosta aiheutuvat kustannukset pidetään erillään palvelukeskuksen kustannuksista. Kirkon keskusrahasto toimii väliaikaisena rahoittajana siten, että kirkon keskusrahasto maksaa seurakuntatalouksien puolesta Norlicin ja Rauhalan palkanlaskennan konversio-ohjelmat sekä Rauhalan testikonversion toteutuksen. Kultakin seurakuntataloudelta laskutetaan osuus kirkon keskusrahaston maksamista konversio-kustannuksista sen vuoden lopussa jonka aikana seurakuntatalous on liittynyt asiakkaaksi. Konversio-ohjelmien kustannukset jaetaan molempien ohjelmistotoimittajan kustannusten osalta palkansaajien lukumäärän perusteella. Seurakuntataloudet maksavat konversion toteutuskulut konversion yhteydessä todellisten kustannusten mukaisesti.

Konversiokustannukset otetaan huomioon vahvistettaessa erälle seurakunnille (vain yksi taloushenkilö) myönnettävän palvelukeskukseen siirtymisavustuksen suuruutta.

Taloustietojen konvertointi Kipan järjestelmään

Taloustietojen osalta noudatetaan vastaavaa menettelyä kuin palkkatietojen osalta kuitenkin siten, että Kipan järjestelmiin konvertoidaan vain välttämättömät, kesken-eräiset tapahtumat.

Tietojärjestelmät ja rajapinnat nykyisiin järjestelmiin

Tietojärjestelmäkokonaisuus on saatu valmiiksi rajapintoja lukuun ottamatta. Teknisesti ohjelmistot toimivat odotetulla tavalla. Kokonaisuus siirtyy nyt ylläpitovaiheeseen, jossa ominaisuuksia parannellaan saatujen käyttökokemusten pohjalta.

Rajapinnat ovat seuraava isompi kehityskohde. Niiden määrittely- ja toteutustyö on käynnissä. Rajapintojen toteutus on valmis viimeistään 1.5.2013 aloittaville seurakunnille. Tätä aikaisemmin toteutetaan rajapintojen käyttöönotto jo palvelukeskuksen palveluita käyttäville organisaatioille.

Rajapinnat tulevat kattamaan ensimmäisessä vaiheessa taloushallinnon ja palkanlaskennan tiedonsiirtotarpeet. Myöhemmin kokonaisuutta laajennetaan tarpeellisiin osiin.

Rajapintojen kustannuksista lähtökohtaisesti vastaa se taho, jonka hallinnassa kyseisen järjestelmän käyttöoikeussopimus on. Tämä tarkoittaa sitä, että palvelukeskus ja Kirkkohallitus toteuttavat rajapinnat palvelukeskuksen järjestelmien puolelle. Seurakunnat taas vastaavat omalta osaltaan rajapintojen tilauksista sekä kustannuksista hallinnassaan oleville järjestelmille. Kirkkohallitus ja palvelukeskus pyrkivät kuitenkin käynnistämään neuvottelut sopimuskuvion yksinkertaistamiseksi.

Kipan järjestelmien käyttäjähallinta

Kirkossa on otettu 2011 käyttöön yhteinen käyttäjähallintaohjelmisto (IHA). Suurinta osaa seurakuntien työntekijöiden käyttäjätunnuksista hallitaan jo nyt tätä kautta. Kirkon yhteisten järjestelmien käyttäjätunnukset ja pääosa käyttöoikeuksista hallitaan jatkossa tämän järjestelmän kautta. Näin ollen myös Kipan järjestelmät on kytketty tähän palveluun. Tätä edellyttävät myös kirkon tietoturvamääräykset, jotka on vahvistettu täysistunnossa 18.10.2011. Kipan järjestelmien kautta käsitellään sellaista tietoa, jonka tietoturvalliseen käsittelyyn on kiinnitettävä huomiota.

Kirkon tietoturvamääräykset löytyvät Sakastista (Sakasti | Tietotekniikka | Tietoturva).

IHAN kautta luodut käyttäjätunnukset toimivat myös työasemien kirjautumistunnuksina niillä IT-alueilla, jotka ovat ottaneet tämän toiminnallisuuden käyttöön. Siirtymällä myös työasematunnuksissa yhteisen käyttäjähallinnan piiriin vähennetään tarvittavien tunnusten määrää sekä niistä johtuvia ongelmia ja helpotetaan päivittäistä työntekoa hyödyntämällä kertakirjautumispalvelua.

Harkinnanvaraisen avustuksen myöntämisen periaatteet Kirkon palvelukeskukseen liittymisen yhteydessä

Kirkkohallituksen täysistunto hyväksyi maaliskuussa 2010 seuraavat periaatteet harkinnanvaraisen avustuksen myöntämiselle Kirkon palvelukeskukseen liittymisen yhteydessä.

- 1) Harkinnanvaraista avustusta myönnetään sellaiselle seurakunnalle, jossa on korkeintaan yksi taloushenkilö (esim. talouspäällikkö, taloussihteeri), jolloin seurakunnan ei ole mahdollista saada työvoimakustannusten osalta kassavirtasäästöä palvelukeskukseen liittyttäessä.
- 2) Kullekin seurakunnalle myönnettävä avustus määräytyy palvelukeskuksen ensimmäisen käyttövuoden maksujen perusteella.
- 3) Liittymisvuonna seurakunnalle maksetaan avustusta palvelukeskukselle maksettavien maksujen verran, toisena vuonna 75 %, kolmantena vuonna 50 % ja neljäntenä vuonna 25 % em. maksuista.
- 4) Avustuksen määrää arvioitaessa alentavana tekijänä ei oteta huomioon sitä, että kaikkien seurakuntien IT – kustannukset alenevat keskusrahaston rahoittaman yhteisen tietojärjestelmän käyttöönoton myötä.

Avustusta ei tarvitse erikseen hakea. Palvelukeskus ilmoittaa Kirkkohallitukselle, paljonko avustukseen oikeutetun seurakunnan palvelumaksut ovat olleet ensimmäisen 12 kuukauden aikana. Tämän perusteella Kirkkohallitus myöntää avustuksen neljälle vuodelle.

Kokemuksia palvelutuotannon käynnistämisestä 1.9.2012

Kipan palvelutuotanto käynnistyi 1.9.2012. Palvelutuotantoon siirtyi kolmetoista (13) seurakuntataloutta. Osa seurakuntatalouksista toimi pilotteina. Vuosi on ollut haasteellinen piloteille ja ensimmäisille asiakkaille sekä Kipalaisille. Vuosi on pitänyt sisällään suunnittelua, määrittelyjä, testausta ja käyttöönottoon liittyviä tehtäviä.

Ison panostuksen ovat antaneet pilotteina toimineet asiakasseurakunnat. Alkusyksy on mennyt opetellessa käyttämään uusia järjestelmiä. Kipassa käytössä oleva matkalaskujärjestelmä on kaikille kirkon työntekijöille uusi ja se poikkeaa melko paljon tällä hetkellä yleisimmin käytössä olevasta sähköisestä matkalaskujärjestelmästä. Uuden matkalaskujärjestelmän käyttäminen on koettu pilotissa haasteellisimmaksi oppia.

Perustoiminnallisuudet on Kipassa saatu kuntoon, palkat maksettua, ostolaskuja maksettu, laskutusta tehty ja kirjanpito täsmäytetty. Nyt on aika katsoa eteenpäin ja kehittää toiminnallisuuksia toimimaan entistäkin paremmin palvelemaan asiakasseurakuntia.

Tällä hetkellä Kipalla on työntekijöitä 43. Heistä noin puolet löytyi kirkon sisältä. Vuoteen 2017 mennessä, tavoitetaan päästäessä, työntekijöitä tarvitaan noin 150. Ensi vuoden loppuun mennessä Kipan palveluita käyttää jo noin 20 prosenttia sen kaikista asiakkaista.

Lisätietoja antaa tarvittaessa johtaja Seija Mäenpää, puh. (09) 1802 600 ja asiakaspalvelupäällikkö Anne Saloniemi puh. (09) 1802 584 sekä kansliapäällikkö Jukka Keskitalo, puh. (09) 1802 201.

KIRKKOHALLITUS

Jukka Keskitalo

Leena Rantanen